

ऑग्रोमेट अँडवायझरी बुलेटीन

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, ऐएमएफयु,

कृषी हवामानशास्त्र विभाग

फोन : ०२०-२५५३८००९

कृषी महाविद्यालय, पुणे ४११ ००५ ई-मेल : amfupune@gmail.com

हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला समितीची साप्ताहिक बैठक दि. २२/११/२०२४

जिल्हा : सोलापूर

हवामान अंदाज :

हवामान घटक	पुढील पाच दिवसांचा हवामानाचा अंदाज (१२/११/२०२४ ते १६/११/२०२४)				
	दिनांक	13	14	15	16
पाऊस (ममी)	0	0	3	5	2
कमाल तापमान (अं.से.)	33	34	34	34	34
कमान तापमान (अं.से.)	21	23	24	24	22
ढग स्थिती (आकाश)	2	3	6	5	4
सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	81	82	81	82	80
दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	50	52	51	52	52
वाऱ्याचा वेग (कमी.तास)	10	11	10	8	9
वाऱ्याची दिशा (अंश)	63	76	88	98	88

हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला

पीक	पीक अवस्था	कृष वषयक सल्ला
हवामान सारांश/ इशारा		भारतीय हवामान खात्याच्या प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्या अंदाजानुसार जिल्ह्यात शक्यता दिनांक १२ व १३ नोव्हेंबर, २०२४ रोजी हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता असून दिनांक १४, १५ व १६ नोव्हेंबर, २०२४ रोजी तुरळक ठिकाणी पावसाची शक्यता आहे.
वस्तारित श्रेणी अंदाज (ईआरएफएस)		वस्तारित श्रेणी अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मध्य महाराष्ट्र वभागात (धुळे, नंदुरबार, जळगाव, नाशक, अहमदनगर, पुणे, सातारा, सांगली, सोलापूर, कोल्हापूर) दिनांक १७ ते २३ नोव्हेंबर, २०२४ दरम्यान <ul style="list-style-type: none"> ➤ पावसाचे प्रमाण सरासरी पेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे. ➤ कमाल तापमान सरासरी पेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे. ➤ कमान तापमान सरासरी इतके राहण्याची शक्यता आहे.
सामान्य सल्ला		<ul style="list-style-type: none"> • तुरळक ठिकाणी पावसाची शक्यता असल्याने काढणी केलेल्या शेतमालाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. काढलेली पके पावसापासून संरक्षण होण्याच्या दृष्टीने योग्यरीत्या ताडपत्रीने झाकून ठेवावीत. • शेतकरी बांधवांनी आपल्या पकाचे कीड व रोगासंदर्भात नियमित सर्वेक्षण करून जर प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळीच्या वर असल्यास व वध योग्य त्या उपाययोजना कराव्यात. • शेतकरी बंधूंनी हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला व हवामानाचा पूर्वानुमाना करिता मेघदुत मोबाईल ॲपचा वापर करावा. • तसेच शेतकरी बंधूंनी मेघगर्जना व वजेचा पूर्वानुमाना करिता दामनी मोबाईल ॲपचा वापर करावा. • रब्बी पकांची पेरणी जमनीच्या पुरेश्या ओलाव्यावर व योग्य खोलीवर बीजप्रक्रया करून करावी.

कापूस	वेचणी अवस्था	शेतातील अंदाजे ३० ते ३५ टक्के बोंडे फुटल्यावर पहिली वेचणी करावी त्यानंतर १५ ते २० दिवसांच्या अंतराने २ ते ३ वेचण्या कराव्यात. वेचल्यानंतर कापूस ३ ते ४ दिवस उन्हात वाळवून स्वच्छ व कोरड्या जागेत साठवावा.
गहू	पेरणी	बागायती गव्हाची पेरणी करण्याकरिता योग्य वाणाची निवड व बीजप्रक्रया करून पेरणी उत्पादनातील घट टाळण्यासाठी लवकर उरकून घ्यावी . पेरणीपूर्वी बियाण्यास थायरम २५ टक्के डब्ल्यु.एस. बुरशीनाशकाची ३ ग्रॅम प्रती कलो बियाणे या प्रमाणे बीजप्रक्रया करून बियाणे वाळल्यानंतर प्रती कलो बियाण्यास २५ ग्रॅम अँझोटोबॅक्टर व २५ ग्रॅम स्फुरद वरघळ वणाच्या जीवाणू खतांची बीजप्रक्रया करावी. पेरणी करिता सुधारित वाण जसे त्र्यंबक, तपोवन, गोदावरी, पंचवटी, नेत्रावती इ. वाणांची निवड करावी.
हरभरा	पीक वाढीची अवस्था	उगवणीनंतर १० ते १२ दिवसांनी पकाची वरळणी करणे आवश्यक आहे. वरळणी करताना चांगली जोमदार रोपे ठेवावीत , दोन ओळीतील अंतर ३० सेमी व दोन रोपातील अंतर १० सेमी ठेवावे. पीकच्या जोमदार वाढीसाठी पीक सुरुवातीपासूनच तण वरहीत ठेवणे आवश्यक आहे. पीक २० दिवसाचे असताना पहिली आण ३० दिवसाचे असताना दुसरी कोळपणी करावी. कोळपणी केल्याने जमीन भुसभूशीत होवून ज मनीत हवा खेळती राहते व त्यायोगे पीक वाढीस पोषक वातावरण तयार होते तसेच ज मनीतील बाष्पीभवनाचा वेग कमी होवून ओल अ थक काळ टिकण्यास मदत होते. कोळपणी शक्यतो वाफशावर करावी. कोळपणीनंतर एक खुरपणी करावी. पहिल्या ३०-४५ दिवसात शेत तण वरहीत ठेवावे हे उत्पादनाच्या दृष्टीने आवश्यक असते. हरभरा पकांत पक्षी थांबे म्हणून ज्वारीच्या दाण्याचा उत्तवडा करावा.
करडई	पीक वाढीची अवस्था	उगवणीनंतर १० ते १२ दिवसांनी करडई पकाची वरळणी करणे आवश्यक आहे. वरळणी करताना चांगली जोमदार रोपे ठेवावीत, दोन रोपामधील अंतर २० सें.मी. ठेवावे. पीकाच्या जोमदार वाढीसाठी पीक सुरुवातीपासूनच तण वरहीत ठेवणे आवश्यक आहे. आवश्यकतेनुसार कोळपणी कंवा खुरपणी करावी त्यामुळे ज मनीतील ओलावा व अन्ध्रव्यासाठी पकाची व तणांची परस्परांशी स्पर्धा होणार नाही.
तुर	फुलोरा ते शेंगा भरण्याची अवस्था	फुलोरा ते शेंगा भरण्याच्या अवस्थेमध्ये पकास आवश्यकतेप्रमाणे व उपलब्धतेनुसार पाणी द्यावे. कडीच्या प्रादुर्भावाचा अंदाज घेऊन प्रती हेक्टर ५ या प्रमाणात कामगंध सापळे लावावेत. शेतात पक्षांना बसण्यासाठी मचाण म्हणजेच इंग्रजी [टी] आकाराचे पक्षी थांबे ५० ते ६० प्रती हेक्टर उभारावेत. तूर पकात वांझ रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येताच अशी रोगग्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. या रोगाचा प्रसार कोळी या कटकामार्फत होतो. कोळी नियंत्रणासाठी रासायनिक कटकनाशकाची फवारणी करावी. तुरीमधील फुलोरा व शेंगा भरण्याच्या अवस्थेमध्ये घाटे अळी/पसारी पतंग व शेंग माशी यासाठी एकात्मिक कड व्यवस्थापन पध्दतीने नियंत्रण करावे यामध्ये तृण धान्याचे आंतर पक असल्यास कडीचे प्रमाण कमी राहण्यास मदत होते, एच.एन.पी.व्ही (HNPV) या जैविक कडनियंत्रणाचा वापर करावा .फुलकळी लागताना पहिली फवारणी निबोळी अर्क ५% दुसरी फवारणी पहिल्या फवारणीनंतर १२ ते १५ दिवसांनी हेलीओकील (HNPV) ५०० मली ५०० लटर पाण्यात मसळून प्रति हेक्टर व गरजेनुसार तिसरी फवारणी १८.५ % प्रवाही क्लोरअँट्रीनिलीप्रोल १५० मली अथवा इमामेक्टीन बेझोएट २०० ग्रॅम ५०० लटर पाण्यात मसळून फवारणी करावी.
चारा पक	पेरणी अवस्था	रब्बी हंगामात पशुधनासाठी मका, ओट, बरसीम, लसून घास व ज्वारी या चारा पकाची पेरणी करावी.
जनावरांचे व्यवस्थापन		जंताच्या व वध आजाराच्या नियंत्रणासाठी पशु वैद्यकाच्या सहाय्याने जंतनाशक व लसी जनावरांना पाजावे/ टोचून घ्यावे. पाण्याच्या हौदांची नियमत स्वच्छता करून चुना लाऊन घ्यावे.

*टिप : शेतकरीबंधूनी पकावर कटकनाशकाची, बुरशीनाशकाची फवारणी करताना स्वतःची योग्यती खबरदारी/ काळजी घ्यावी.

स्रोत :

१) हवामान पूर्वानुमान : प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र, मुंबई.

२) मागील हवामान :-

ठिकाण : कृ.म.वि., पुणे.

दि. : १२.११.२०२४

स्वाक्षरीत

प्रमुख अन्वेषक, ग्राकूमौसे, ऐएमएफयु, पुणे तथा

प्रमुख, कृषि हवामानशास्त्र विभाग, कृ.म.वि., पुणे